

GINTARĖ ČIULADAITĖ
g.ciuladaite@lzinios.lt

Gegužės 12 dieną su Lietuvos kameriniu orkestru, diriguojant italui Pietro Borgonovo, fortepijonu skambins iš Suomijos grįžtanti pianistė Kristina Annamukhamedova. M. K. Čiurlionio menų mokyklos absolventė dabar studijuoja Sibelijaus muzikos akademijoje Helsinkyje, akompanuoja jaunesiems baletu artistams ir moko vaikus muzikos. Kad jiems nebūtų nuobodu, kartais natas perrašo spalvotai.

– Balandį Helsinkyje sugrojai savo rečitalį. Pasirinkai sau artimų kompozitorių muziką: Wolfgango Amadeus Mozarto, Jeano Sibelijaus, Nikolajaus Medtnerio ir kitų. O Vilniuje būsimą programą – Franzo Josepha Haydno simfoniją ir koncertą, Igorio Stravinskio koncertą, W. A. Mozarto simfoniją – sudarė dirigentas? – teiravomės K. Annamukhamedovos.

– Kai man pasiūlė groti šį, jau sudarytą, koncertą, iškart sutikau. Negalėčiau išskirti vieno mėgstamo kompozitoriaus (kiekvienas jų yra daug parašęs), bet F. J. Haydno muzika man artima. Šis fortepijoninis koncertas – ryškus ir pilnas staigmenų. F. J. Haydno paprastume (nors partitūros – ne tokios paprastos, kaip gali atrodyti) slypi sudėtingumas ir gilumas.

– Dažnai pasakodama apie pasirinktus kūrinius nusakai jų atmosferą: W. A. Mozarto pirmoji fortepijoninė sonata – jaunatviška, šviesi, pozityvi, J. Sibelijaus kompozicijos – tylios, ramios, N. Medtnerio sonata fortepijonui „Nakties vėjas“ – monumental, daininga, virtuoziška. Kodėl?

– Būsena svarbi muzikoje, ji kūriniui suteikia bruožų. Kurdamas rečitalio programą juos renkuosi įvairius, skirtingų charakterių. Kontrastingi kūriniai dera ir papildo vienas kitą. O kai atskleidži kūrinių, jis atskleidžia ir tave.

Manau, koncertas Filharmonijoje bus pozityvus. Galbūt šiek tiek vaikiškas, kiek naivus, nes D-dur – šviesi tonacija. Su dirigentu susitiksiu pirmą kartą – bet Lietuvos kamerinis orkestras – pažįstamas ir mielas, gerai nuteikia ir visuomet palaiko.

Stebuklinga Filharmonija

– Tavo kolegos vyksta mokyti į Didžiąją Britaniją, gerai mokytojais garsėja Vokietija. Kodėl rinkaisi aukštąją mokyklą Suomijoje?

– Forte-pijono studijų pagrindas – individualios pamokos, todėl jas renkantis svarbu galvoti ne tik apie miestą, universitetą, bet ir dėstytoją. Gerai apgalvojusi, pasitarusi su buvusia mokytoja Indre Baikštyte, pasirinkau studijas Sibelijaus akademijoje pas profesorių Eriką T. Tawaststjerną. Jis buvo M. K. Čiurlionio pianistų ir vargonininkų konkurso žiuri narys. Man patiko jo skandinaviškas ramumas, kantrybė, tai tiko ir mano temperamentui.

Man pasisekė, nes sąlygos čia studijuoti – nepaprastai geros. Bet kuriuo paros metu galima eiti groti, klasišės atidarytos ir naktį. Nereikia prašyti raktų – turime vieną elektroninį raktą, kuris atrakina visas klases. Jei lemputė nedega – laisva – sėdi ir groji. Yra mažų salių, kurios skirtos tik studentams. Galime patys pasirinkti, kurios paskaitos domina ir kuriais studijų metais norėtume jas lankyti.

– Kokiose salėse grįžus tau patinka groti?

– Praėjusią vasarą, Kristupo festivalio metu, grojau Šv. Kotrynos bažnyčioje, joje – ypatinga atmosfera.

Vienas įsimintinų kūrinių – Nikolajaus Medtnerio sonata „Nakties vėjas“. „Iš pirmo karto sunku tokį kūrinių sugroti. Bet daug kartų grojant jis pagaliau suskambėjo“, – sakė pianistė Kristina Annamukhamedova. / Dmitrijaus Matvejevo nuotrauka

K. Annamukhamedova ir fortepijono virtuozei

Helsinkyje Kristina duetu groja su klarnetininke Fátima Boix Cantó. Juho Toivokoskio nuotrauka

Filharmonijoje – viena geriausių salių, kuriose esu buvusi. Kas ten tokio stebuklingo – akustika, atlikėjai, pati salė ar visa tai kartu sudėjus?

– Dalyvavai „Chautauqua“ vasaros muzikos festivalyje JAV, ten koncertavai. Su klarnetininke Fátima Boix Cantó pasirodote Helsinkyje. Ar gali palyginti įvairias sales, kuriose lankeisi?

– Man patinka groti Suomijoje, nes ten viskas organizuota minučių tikslumu ir jokių staigmenų nepasitaiko. Nuvykti į Italiją – niekada nežinau kaip bus. (Juokiasi.) Amerikoje grojau senoviniame teatre Mičigane. Tokia atmosfera padeda atsiskleisti ir atliktėjui. Dažniausiai naujose salėse spėju tik parepetuoti ir pagroti, dar

nespėju priprasti, įsileisti jų į vidų. Kadangi užaugau Vilniuje ir Filharmonijoje girdėjau geriausius koncertus, jos aura man – ypatinga ir artima.

Pažintis su dinosaurois

– Jau trečius metus dirbi Suomijos nacionalinės operos Baletu mokykloje. Akomponuodama ir praktikuojiesi?

– Taip, ši praktika man buvo nauja. Reikėjo išmokti ne tik baletu judesius, bet ir parinkti muziką, greitai reaguoti, improvizuoti, perdirbti kūrinius.

– Turi ir vyresnių mokinių – programuotoją pradėjai mokyti skambinti tada, kai jam buvo 28-eri. Italę mergaitę mokei, kai ji tik pradėjo moky-

tis anglų kalbos. Iš Dalaso su šeima atsikrausčiusio berniuko hobis buvo žaisti su dinosaurois. Prieš pradėdamas pamokas turėjai susipažinti su jo dinosaurois, o kad sudomintum, natas perrašė spalvotai. Ir visiems jiems buvo nesvetima scenos baimė, kai teko pirmą kartą viešai pasirodyti.

– Rengiame generalines repetitijas, kad jie pasibandytų prieš eidami į sceną. Tai jiems – nauja. Didžioji dauguma vaikų ir suaugusiųjų pradėjo nuo nulio. Džiaugiuosi, kad du mokinius parengiau egzaminams, kaupiu patirtį ir šioje srityje. Stengiuosi mokyti taip, kaip išmokau iš savo dėstytojų – kantriai, sudominant.

•••
Kontrastingi kūriniai dera ir papildo vienas kitą. O kai atskleidži kūrinių, jis atskleidžia tave.

Mokau architektą, šiemet baigusį doktorantūros studijas. Kalbėdamasi su juo bandau pritaikyti palyginimų iš architektūros, meno istorijos. Paprastas sugretinimas: kairė ranka – kaip statomo namo pamatai.

– Kokių būdų, kaip įsiminti sudėtingas, ilgas kompozicijas, juos išmokei?

– Taip, išmokti sudėtingus kūrinius dviem rankomis – ilgas darbas. Atminties lavinimo technikos – įvairios: galima prisiminti iš klausos, vizualiai iš natų, palyginti, kas kūrinyje skiriasi ar kartojasi, yra ir raumenų atmintis – kartą išmokus natas pirštai „įsimena“ judesius. Kad prisimintčiau 60 puslapių ir pusvalandžio trukmės partitūrą, naudoju visas šias technikas. Tuomet, net pamiršus natas, gelbėja klausla ar pirštuotė. Su visomis šiomis technikomis mokinius supažindinu nuo pat pradžių.

Virtuozai – pasakotojai

– Aryandario, berniukas su dinosaurois, pirmiau išmoko skaityti natas ir tik vėliau – skaityti bei rašyti. Ar ir tau taip buvo, kai pradėjai mokyti muzikos?

– Nebeprišimenu, buvau maža. Mokiausi groti privačiai, į menų mokyklą perėjau antroje klasėje. Kur mokiausi anksčiau, taip pat nebepaminu. Šeimoje niekas nieko bendro su muzika neturėjo, tik įstoju į M. K. Čiurlionio menų mokyklą pradėjau augti kaip pianistė. Vėliau Mstislavo Rostropovičiaus paramos fondas suteikė galimybes koncertuoti, dalyvauti konkursuose bei meistriskumo kursuose Lietuvoje ir užsienyje.

– Kitą pavasarį baigsi magistrantūros studijas. Ką veiksi po jų – toliau mokysi?

– Šiuo metu dar nežinau – viena planuoju, kita nutinka. Turiu idėjų, taip pat metus pagalvoti ir apsispręsti. Šiemet studijuoju Taline, išvykusi su „Erasmus“ programa. Profesorius Ivari Ilja man padeda rengtis šiam koncertui Filharmonijoje.

– Ar jau esi sugrojusi labai įsimintinų koncertų?

– Tokių ir buvo, ir, tikiuosi, bus. Pernai su Morta Grigaliūnaite kartu grojome Mūzos Rubackytės Vilniaus fortepijono muzikos festivalyje – dvigubą Johanno Sebastiano Bacho koncertą. Vienas įsimintiniausių koncertų, – kai grojau N. Medtnerio sonatą „Nakties vėjas“. Ilgai rengiausi ir idėjau daug darbo, kad ją išlaikytčiau rankose. Iš pirmo karto sunku tokį kūrinių sugroti. Bet daug kartų grojant jis pagaliau suskambėjo.

– Esi tarptautinio konkurso „Virtuoso per musica di piano forte“, vykstančio Čekijoje, laureatė. Kas yra tas fortepijono virtuozei?

– Virtuozas – muzikantas, gebantis groti ne tik meistriškai ar kerinčiai, bet kartu ir papasakoti istoriją, kuri slypi už natų. ●